

Aandachtspunten Inleiding MKB INFRA-voorzitter Daan Stuit tijdens de Algemene Ledenvergadering van MKB INFRA op woensdag 27 mei 2015 te Baarn

CAO

Laat ik beginnen onze koepelorganisatie Aannemersfederatie Nederland te complimenteren met het uitbrengen (gisteren) van een blauwdruk van een CAO die het mkb op het lijf is geschreven. Het is nog net geen kant-en-klare CAO, maar wel een voorzet die als doelkans niet te missen is. Voor ons als mkb-ers, maar niet minder voor onze medewerkers. De Aannemersfederatie nam dit initiatief om te voorkomen dat de CAO-onderhandelingen volledig in het slop zouden raken en werkgevers en vakbonden kostbare tijd zouden verspillen aan welles-nietesspelletjes. Ik vind het een uiterst leesbaar en vernieuwend verhaal, dat uniek is vanwege de koppeling met allerhande wet- en regelgeving die een eerlijke relatie tussen werkgevers en medewerkers in de weg staat. Dat maakt dit verhaal bijzonder, dat partijen niet alleen naar elkaar kijken, maar ook naar de wetgever die niet zelden een zware wissel trekt op gezonde verhoudingen op de werkvloer.

Positie infra / betalingsgedrag

Terug nu naar ons eigen bastion, dat van de grond-, weg- en waterbouw, van de infra. De voorspellingen brachten niet veel goeds. Na de bouw zou de infra klappen krijgen, weliswaar minder zwaar, maar toch. Wat ik zo van de leden hoor valt dat tot nu toe mee. Goed, het is een vechtmarkt, de prijzen zijn vaak nog laag en de risico's hoog, maar onze bedrijven houden zich redelijk staande, op een enkele te betreuren uitzondering na. Wat ons wel hoog zit is het betalingsgedrag van onze opdrachtgevers, vooral waar het gaat om het vragen van garanties, dubbele vaak, en de totaal uit balans geslagen voorfinanciering die ons wordt opgelegd om pas na verloop van lange tijd ons eerste geld te zien. Gelukkig laat de politiek zich op dit punt niet langer onbetuigd.

Zowel het betalingsgedrag van de opdrachtgevers als van de grote hoofdaannemers ligt momenteel onder het parlementair vergrootglas. Als Aannemersfederatie en MKB INFRA onderschrijven wij van harte het pleidooi van Agnes Mulder van het CDA, een wettelijke boeterente op te leggen aan grote bedrijven als zij niet binnen 60 dagen betalen. Iets dat wij van harte ondersteunen. Wie niet horen wil, moet voelen. Ook prijs ik mij gelukkig op 11 juni te zijn uitgenodigd voor een hoorzitting in de Tweede Kamer over het betalingsgedrag van grote bedrijven richting mkb.

Over de misstanden rond betalingen van opdrachtgevers hebben we de afgelopen weken een keihard manifest gemaakt. En dat was hard nodig. Zelden immers heb ik mijn achterban zó verontwaardigd gezien. Wat wij allemaal voorfinancieren, loopt in de tientallen miljoenen. Overheden en banken zijn er goed mee en prijzen de dag dat ze deze kosten bij ons konden parkeren. Ik ben van mening dat onze Commissie Aanbestedingen puik werk heeft geleverd. Mannen en vrouw, gefeliciteerd. Morgen leest u er meer over in de diverse media, staat het op onze site en zo digitaal sturen wij het eerste officiële exemplaar naar Carola Schouten, die hier helaas vanwege ziekte niet kan zien. Sinds ze zich sterk maakte voor een nieuwe Aanbestedingswet die het mkb gelijke startkansen geeft, is Carola niets meer of minder dan ons beschermengeltje, een betere pleitbezorger van het mkb in de Tweede Kamer is bijna niet te vinden.

Grote contracten

Nu voel ik me lichtelijk ongemakkelijk. Want waar ik woede voel opwellen en verontwaardiging, moet ik me beheersen en mezelf voorhouden dat berouw en zonde nu eenmaal hand in hand gaan. Ik doel op de wat huilerige verhalen van onze grote infrabroers. Ik zal geen namen noemen, maar de krokodillentranen die vrijwel dagelijks over ons worden uitgesproeid en die vrijwel kritiekloos door Cobouw worden drooggewist, over te grote en complexe projecten, te grote risicoprofielen, scheefgroei en doorgeschoten dbfmo-contracten, brengen me danig van m'n stuk. Wie waren degenen die hierom vroegen, opdrachtgevers aanspoorden tot groot, groter, grootst?; wie draaiden voor opdrachten boven de 500 miljoen hun hand niet om?; wie verleidden opdrachtgevers tot risicovolle megaprojecten om maar de hele markt te kunnen veroveren? En nu het uit de hand loopt, nu de risico's deze bedrijven boven het hoofd groeien, moet alles weer tot normalere proporties worden teruggebracht, niet helemaal zoals vroeger, dat zou wat al te kinderachtig zijn, maar een beetje een tussenweg. Let wel, ik heb veel respect voor wat onze grote broers kunnen en doen. En ik wil niets liever dan goed met ze samenwerken; veel van onze leden hebben hechte samenwerkingsverbanden met deze bedrijven. Maar waar ik misselijk van word is dat jammer over het systeem dat uit z'n voegen is gebarsten, terwijl ze dat systeem eigenhandig hebben ingericht.

Overbruggingsfinanciering

Maar niet alleen daar maak ik me boos over. Ook het feit dat er voor enkele bedrijven die in het nauw zitten koortsachtig wordt gezorgd voor overbruggingsfinanciering, schiet mij in het verkeerde keelgat. Ik begrijp best dat de banken proberen er zelf zo goed mogelijk uit te springen, maar het

mkb laten ze veelal in één klap vallen als een baksteen. Overigens gelden mijn oprispingen zeker niet alle grote bedrijven. Over onze grotere leden bijvoorbeeld, die door hun lidmaatschap van MKB INFRA, ons gedachtengoed en doelstellingen onderschrijven, hoor je mij niet klagen.

Wat ik waarneem is dat onze tranen, die in ons opwelden in de tijd toen de grote slok-ops ons marktaandeel gingen confisceren en de prijzen dicteren, in het niet vallen bij de huidige krokodillentranen van een aantal van diezelfde slok-ops. Mijn dringende oproep aan al die ceo's met marketing-, management- en juridische vaardigheden in hun bagage, is stop met janken en wees zo eerlijk er voor uit te komen dat je je hebt vertild, dat je een te grote broek hebt aangetrokken. Als jullie dát nou eens hardop zouden uitspreken, kunnen we weer goede vrienden worden.

Initiatieven en innovaties te over

Ook lees ik weer met meer dan gemiddelde aandacht dat alles wat we na die bouwfraude hebben opgebouwd om een normale bedrijfstak te worden, met goedbedoelde initiatieven als Regieraad Bouw en PSI-Bouw, ons in innovatief opzicht geen steek heeft opgeleverd. Ook dat maakt me weer boos. Wat een flauwekul, wat een zeldzame flauwekul! Als ik zie hoe het merendeel van onze bedrijven zich heeft ontwikkeld, zich heeft verdiept in de noden van de opdrachtgever en met uiterst vernieuwende oplossingen komt, als ik de initiatieven zie in een groeiend aantal gemeenten om op een tot nu toe ongekende en onbekende manier ervaringen uit te wisselen en hoe opdrachtgevers- en nemers nieuwe concepten bedenken, dan vraag ik mij oprecht af wie hier het recht heeft zó te oordelen. Werkelijk schandalig, bull shit!

Wat ik ook waarneem, is dat waardevolle initiatieven van MKB INFRA schaamteloos worden geïmiteerd. Ik doel dan op het integreren van Social return on investment, een zondagse naam voor het opnemen van werkzoekenden in onze scholingssystematiek, en dat ter voorkoming van draaideursituaties waar geen enkele werkzoekende bij is gebaat. Maar los van dit laatste ongemak had ik wel het gevoel dat we hier uiterst innovatief bezig waren. Graag daag ik degenen uit die menen dat de tijd heeft stil gestaan, en ik daag ze uit voor een pittig debat. Het zou Cobouw sieren als ze dat zouden organiseren.

Knip opdrachten in stukken

De hele gang van zaken toont overigens wel aan dat onze inspanningen voor een nieuwe Aanbestedingswet, die allen gelijk aan de streep brengt, ons eindeloos gehamer op proportionaliteit, op het in stukken knippen van mega-opdrachten, terecht waren. Tot op de dag van vandaag hoor ik

nog dat die wet niet nodig was geweest; ik krijg steeds meer bewijzen voor het tegendeel. Die filosofie van gelijk aan de streep hebben we ook Rijkswaterstaat geadviseerd toen RWS om onze mening vroeg. Zoals u weet is RWS bezig een nieuwe marktvisie te ontwikkelen. Wij scharen ons niet in het kamp van hijgers die RWS achter de broek zitten om die visie liefst morgen nog te implementeren. Wij vragen om een weloverwogen visie die een tijdje meekan. Wij vragen geen visie die een beetje is bijgesteld om dezelfde spelers onder aangepaste voorwaarden opnieuw in het veld te brengen. Wij vragen om de broodnodige verjonging van het opdrachtnemersbestand. RWS zou eens wat verder moeten kijken dan in de kaartenbakken waar de happy few de scepter zwaait, ook al is die few op dit moment niet echt happy meer.

Kern van ons advies is knip in stukken, wees voorzichtig met die integrale en langlopende contracten, stimuleer innovatie, trek daar ook geld voor uit, verbreed je blikveld naar bedrijven die niet iedere dag de krantenkoppen halen... En het aardige is dat we voor die adviezen niet eens een bocht van 180 graden hoefden te maken....

Een laatste succes wil ik u hier niet onthouden. Wij hebben een beknopte enquête onder een aantal leden van MKB INFRA gehouden op basis waarvan we RWS hebben verzocht de datum van invoering voor het digitaal aanbesteden uit te stellen. Net voor Pinksteren bereikte ons het bericht dat RWS ons ter wille zal zijn en twee maanden uitstel heeft toegezegd. RSW, dank daarvoor!

Lokale 'convenanten'

MKB INFRA heeft het afgelopen jaar grote stappen gezet, hele grote zelfs. Ik wijs op de lokale convenanten die overal als paddenstoelen uit de grond schieten, met als oerpaddenstoel Rotterdam. Wat dat betreft kan ik u weer een nieuwtje melden. Vorige week hebben vertegenwoordigers van het Ingenieursbureau van de gemeente Amsterdam en een tweetal leden van MKB INFRA als kartrekkers, jongerengoeroe Rob Konijn en Henk Brouwer, onder het bezielend oog van René de Kwaadsteniet, een overeenkomst gesloten die grote gelijkenissen vertoont met het convenant Rotterdam. Ik hoef u niet te vertellen dat het voor Amsterdam een te grote psychologische schok zou zijn Rotterdam letterlijk te kopiëren, vandaar spreken we in Amsterdam vooralsnog van een Kenniskring. Maar het begin is er, en dat in recordtempo! Wat heel bijzonder is, is dat dat Amsterdamse Ingenieursbureau zich in korte tijd heeft ontwikkeld tot een entiteit met een zeer brede scoop. Dat heeft deels te maken met de opheffing van de deelgemeenten, waardoor veel werd gecentraliseerd. Maar ook los daarvan is men een heel andere weg ingeslagen dan de meeste

vergelijkbare bureaus. Het Amsterdamse bureau is namelijk ook verantwoordelijk geworden voor het gehele inkoopbeleid en koestert als zodanig zijn publieke meerwaarde.

Marktconsultaties

En wat dacht u van de uitnodiging van het Inkoopbureau van de provincie Zuid-Holland, waarmee we sinds kort in gesprek zijn. We hebben de daad bij het woord willen voegen en kunnen nu bekendmaken dat we op 22 juni in de Statenzaal van de provincie in Den Haag meer dan welkom zijn. De provincie wil onze leden leren kennen en ik maak me sterk dat u de provincie wilt leren kennen. Men stelt zich voor u periodiek in een Platform te ontmoeten. En, om dicht bij huis te blijven, de gemeente Den Haag kan dan uiteraard niet achterblijven en organiseert op 30 juni, u hoort het goed, acht dagen later, één van die inmiddels beroemd geworden marktconsultaties. Rond het thema, ook dat zal geen verbazing wekken, EMVI. En nu ik het toch over EMVI heb, binnen enkele weken brengen wij een manifest uit over EMVI, met onze gedachten daarover, ervaringen met en voor- en nadelen. U leest daar binnenkort meer over.

Innovatieve oplossingen in de ingenieurs/infraketen

Als laatste wil ik graag melding maken van onze eerste regionale bijeenkomst, die tegelijk excursie is en aanknoopt bij de nieuwe provinciebesturen. Centraal staat daar de keten, een keten van Ingenieursbureaus en Infrabedrijven die samen in staat zijn de markt innovatieve en totaaloplossingen te bieden. Dit raakt aan één van de wortels van MKB INFRA, vanuit de diepe overtuiging dat we zo onze concurrentiepositie aanzienlijk kunnen verstevigen. Tijdens de excursie, op maandag 7 september in de buurt van Naaldwijk, ziet u daar een prachtig voorbeeld van.

Afsluiten doe ik met een hommage aan onze gasten. Want de voorzitter van Stadswerk is hier speciaal gekomen om u aan te moedigen bij uw pogingen vaste voet aan wal te zetten bij gemeentelijk opdrachtgevers, de Waterschappen met een gebaar naar u toe dat u zeer zult waarderen en de gemeente Steenwijkerland die trots is op de uitverkiezing tot mkb-vriendelijkste opdrachtgever.

Als dat geen welbestede middag wordt